

עטרת שולחן

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

תמים תהיה עם הוי"ה אלהיך (יה יג)

ביאור רש"י ובעה"ט

פרש"י התהלך עמו בתמימות, ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו. והבעל הטורים פירש, **תמים** ת"ו גדולה, שאם תלך בתמימות, כאילו קיימת מאל"ף ועד תי"ו. ועיין מש"כ א"ז בספה"ק היכל הברכה (דף קטז) עיי"ש.

ביאור הבעש"ט

והביאור בזה יש לומר, דהנה מבואר ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת בראשית כב), שאות א' הוא סוד א'לופו של עולם סמיר וגניז בגוויה, ואות ב' הוא ב' אלפ"ן, וכן ג' הוא ג' אלפ"ן וכו', עד אות ת' שהוא ד' מאות אלפ"ן, אם כן שורש אותיות התורה האות א' הוא קרוב יותר אל החיות הרוחני אור אין סוף, ואחר כך יורד והולך ומתלבש זה בזה, ונתרחק מן החיות, עד אות ת' שהוא מלכות שבמלכות ששם מתלבש בתוך מוחשבות רעות וזרות, וצדיקים שלוחי דמטרוניא אינון, לקשר את עצמן אל האותיות ולהעלותן במחשבה עד מחשבה עליונה עיי"ש.

לקשר העולמות באלופו של עולם

נמצא שכל עבודת האדם בעסק התורה וקיום המצוות, הוא כדי שיעלה את כל ניצוצי השכינה שהיא בחינת אות ת' מכל הדברים הגשמיים, הרחוקים מאור אין סוף שהוא בחינת אות א', ולעלותם ולקשרם עד אור אין סוף שהוא אות א', והוא על ידי שיעשה הכול לשם שמים, ויגלה שהכול הוא בהשגחת וחיית אור אין סוף ברוך הוא, בבחינת 'ומלכותו בכל משלה' (תהלים קג יט) אפילו במדרגות התחתונות, ואז יוכל לעלות ולקשר את כל העולמות באלופו של עולם. אשר הוא ממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיניה.

לקשר בחינת אנ"י לאי"ן

ולזה האדם הרוצה לקבל עליו עול מלכותו יתברך, ובא לדבק עצמו בשורשו, צריך להסיר מתחילה את כל

שרוצים להסתיר את האור אין סוף מאות ת' שהיא המלכות, עי"ז תגלה אור אין סוף עד סוף כל דרגין שהוא אות ת'.

בחינת תיו תמות' תיו תחיה'

וזהו שאיתא במסכת שבת (נה). עה"פ 'והתיות תו על מצחות האנשים' (יחזקאל טד) מאי שנא תיו, אמר רב תיו תחיה, תיו תמות. היינו כשאות ת' שהיא בחינת מלכות, אינה מתוקנת והחיצונים יונקים ממנה, היא בחינת תיו תמות, אבל כשאות ת' מתוקנת, היא בחינת תיו תחיה.

ביאור 'תמים' ת' רבתי

לפי כל זה יש לפרש הפסוק הנ"ל, **תמים** כתוב באות ת' רבתי, לרמז שצריך להגדיל ולעלות את אות ת' עד אור אין סוף שהוא אות א', וזה על ידי שילך בתמימות ובאמונה שהכול הוא בהשגחת אור אין סוף ב"ה כמו שפרש"י הנ"ל, וזהו כוונת הבעש"ט שאם תלך בתמימות, כאילו קיימת מאל"ף ועד תי"ו, היינו שעל ידי שתלך בתמימות תזכה להאיר מאות א' עד אות תי"ו. ועי"ז יתוצו הקליפות ולא יהיה להם שום אחיזה באות ת' שהוא המלכות, וזהו **תמי"ם** בגי' ת"ן הנ"ל.

להעלות אות ת' עד שם י"ה בחינת או"א

ואח"כ אומרת התורה עד איזה בחינה צריך שיעלה את אות ת', ולזה אמרו תחיה והתרגום מתרגם תהי, היינו שצריך שיעלה את אות ת' עד בחינת י"ה, וזהו עם הוי"ה **אלהיך** עד י"ה משם הוי"ה שהוא בחינת אבא ואימא, היינו שצריך שיעלה את כל ניצוצי השכינה בבחינת מ"ן לאו"א עד רום המעלות באור אין סוף ב"ה, וכמו שאיתא בשער הכוונות (דרושי כוונות קריאת שמע ד"ו פירוש תיבת ישראל) שעל ידי שאין המלכות עולה עד בינה, הקץ מתארך, וכמעט רוב הרעות והצרות הבאות על האדם באות לסיבה זו עיי"ש. ולכן על ידי שיעלה את אות ת' עד י"ה משם הוי"ה יהיה הגאולה השלימה בב"א.

רעוא דרעיון תשפ"ה לפ"ק

המסכים המבדילים עד שישג נועם אלהותו ברוך הוא אור העליון אור אין סוף ברוך הוא, וזהו עיקר עבודת ה' שישג האדם שכל הדברים וכל הברואים וכל ההיות אינם קיימים אלא בחיותו יתברך, ואי אפשר לעשות שום תנועה קלה בלתי רצונו יתברך שמו. בסוד מה שמבואר ממרן האריז"ל (עץ חיים שער מב פ"א) עה"פ 'אני ראשון ואני אחרון' (ישעיה מדו) כי בחינת מלכות של מאציל הוא אחרון, ונקרא אנ"י שהוא המלכות, ובבחינת שורש הנאצלים שהוא בחינת כתר הוא הראשון, ונקרא אי"ן שהוא אותיות אנ"י עיי"ש. ולזה עבודת האדם הוא לקשר בחינת אנ"י לאי"ן. וזהו הנקרא אמונה שלימה שידע שמלכותו מלכות כל העולמים.

לגלות האור אין סוף עד סוף כל הדרגין

והנה כדי שיוכל לתקן את המלכות מכל יניקת החיצונים ממנה, הוא רק על ידי שיהיה לאדם אמונה שלימה באלוהי עולם, ועי"ז תגלה שמלכותו בכל העולמות, וכמו שמבואר ממרן האריז"ל (ספר מחברת הקדוש - שער השבת) סוד הדלקת נרות של שבת, שצריך להוציא את האות א' מהקליפות ולעלותו לקדושה, ועי"ז יתוצו הקליפות. וז"ל: והנה נגד ב' נרות אלו יש ממש בחיצונים, לכן צריך לכון בשבת להדליק ב' נרות דקדושה, ולכבות ב' נרות דקליפה, והנה ב' פעמים נ"ר עולה ת"ק, אמנם צריך להסיר עשרה מהם וישארו ת"ן בלבד, והוא סוד נתיצתם. והענין הוא כי סוד נ"ר זה הוא סוד רמ"ח איברים, אמנם הב' יתירים הם סוד נפש ורוח של רמ"ח אברים אלו, אשר נ"ר ר"ת נפש ר'וח, והנה הם ב' נרות. אמנם כאשר יחלק ת"ן לשנים, יהיה רמ"ה רמ"ה. ונבאר עתה ענין רמ"ה מה הוא, כי הלא כאשר תסיר מן הנ"ר נפש ורוח, ישאר רמ"ח לבד, ואח"כ תסיר ג' אלפין שהם ר"ת של ג' יחודים הנזכרים, אז ישארו רמ"ה, ובזה הוא נתיצות הקליפה. ולפי שכל ג' שמות הנזכרים הם מסטרא דנוקבא, אשר משם אחיות החיצונים, לכן אנו מסירים אותם הראשים שלהם ואז יותצו, כי ישאר רמ"ה בלבד, וזה צריך לכון במלת ת"ן עיי"ש. היינו שעל ידי שמסירים את האות א' מהחיצונים

עטרת פז

אמדות טהורות מרבותינו ז"ע

תמים תהיה עם הוי"ה אלהיך (יה יג)

כלומר כשרוצה בר ישראל להיות תמים בכל גופו, ברמ"ח אברים ושם"ה גידים, בלי שום חולאת ומום, הוא כשתהיה עם ה' אלהיך, ר"ל כמו שכתב רבינו אלקי רח"ו זלה"ה בספרו שערי הקדושה (חלק א שער א) כל אבר מרמ"ח אברים ניזון מן המצוה פרטיות המתחייבת לאותו אבר, וכאשר יחסר לאדם קיום איזה מצוה, גם האבר הפרטי המתייחס למצוה זו יחסר מזונו, הנמשך לו מן ארבע אותיות

הוי"ה ב"ה, כמו"ש ואתה מחיה את כולם' (נחמיה ט ו), שבהם תלוי כל המצוות, כמו"ש רז"ל (זוה"ק ח"א כד.) י"ה עם שמי שם"ה, ו"ה עם זכרי רמ"ח. נמצא שכשנסתלק מהאבר ההוא מזונו מהש"ת אז בא לו חולאים רעים, ואם מתגבר יותר אז האבר ההוא הוא מת לגמרי, עד שאין יכולים הצנורות של הדם להלך מאבר לאבר, לזה בא לו כמה חולאים ר"ל, ואעפ"י שלא יוסר לגמרי האבר ההוא, אמנם יפול בו מום. לכן צריך האדם לחפש בכל כחו לקיים כל תרי"ג מצוות, וכאשר יקיים איזה מצוה יכין להסיר הוזהמה של הקליפות האוחז בו, ואז יכול להמשיך שפע חיות רוחני הנמשך דרך הצינור הרוחני, וע"י כן נעשה נפשו וגופו מרכבה אל קדושתו יתברך, וזהו סוד האבות הן הן המרכבה (בר פב ו) ע"כ. נמצא שזהו שאמר הכתוב, כשרוצה אתה להיות תמים בגופך ובנפשך בלי שום מום, ראה להשתדל שתהיה **תמים עם ה' אלהיך בכל התרי"ג מצוות והבן.**

בן בית' מהרא"צ מקאמרנא

לא תשחית את עצה לגדת עליו גרזן כי מן מנו תאכל ואתו לא תכרת וגו' (כ"ט)

ואין חילוק בין אילן מאכל או סרק, לכל הדברים שבעולם דרך השחתה אסור, ולצורך כל דבר מותר, אפילו לכבוד דבר מצוה הכל מותר. ולכן בעלי הטור והשו"ע השמיטו דין זה, (עיין ט"ז יו"ד סי' קטז סק"ו, באר יעקב סי' קמ, חיים שאל ח"א סי' כב ד"ה הגם, שבו"י ח"א סי' קנט, ח' הגרשוני בגליון ש"ע יו"ד סי' קטז), כי הלכה ומצוה שהם עיקרי הדת, ויראה ואהבה, ומצוות יחוד, ושלא לתור אחר לב ועין, ואהבת רעים, ושמיטת לבבו מאמונות רעות ודעות רעות כעס וגאווה, נקימה ושטימה, לא העתיקו בחיבוריהם, כי כבר נתחבר על זה כמה ספרי יראה ומוסר חובת הלבבות וכיוצא. ומצוה זאת שלא יהיה איש משחית וכעסן הוא מדעות בני אדם ומוסר הנאה, לא שייך זה לחיבוריהם, וכיון שלא זה לדבריהם עיקר שלא יהיה איש משחית וכעסן, הניחו אותו על הספרים שנתייסדו על זה.

מעשה ארג' שביעית פ"ד מ"י מהרא"א מקאמרנא

ע"ש, ועיין בהקדמת הזוהר (א: ע"ש). לזה על עולם הבינה אמר רש"י 'ואל תחקור אחר עתידות', מה למעלה ומה למטה, מה לפניו ומה לאחור, אין לך עסק בנסתרות.

הוי"ה כנגד עולם אצילות, י' דשם הקדוש, חכמה. ועל מדת החכמה כתוב 'כולם בחכמה עשית' (תהלים קד כד), 'ואתה מחיה את כולם' (נחמיה טו), והיא נשמה לכל עולם האצילות. ועל זה אמר רש"י זלה"ה 'אלא כל מה שיבוא עליך' שקיבל השפעות 'קבל בתמימות'.

אלהיך זה דוד המלך ע"ה כנ"ל (ד"ה תמים אופן ה). שלעתיד יהיה לו בחינת יחידה שהוא כתר (לקו"ת בראשית). וזהו **אלהיך** שהוא אלהי כ' כ'תר. לזה אמר רש"י זלה"ה 'ואז תהיה עמו ולחלקו'. כי שם לא יגיע שום חטא ופגם של התחנות, לזה 'תהיה עמו ולחלקו'. ועוד אמרו רז"ל (זוהר תרומה קע"ה) לא גלו ישראל עד שכפרו בהוי"ה ובדוד. וכתב ע"ז הרב הכהן הגדול תולדות יעקב יוסף זלה"ה (וישלה אות ט) בשם מרן אדוננו כו' הבעש"ט זלה"ה, אמרו רז"ל (ערכין טו:) מי שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורים קבל עולמו וכו', היכי דמי יסורים המושיט ידו לארנקי וכו'. והקשה מרן הבעש"ט, הא לא נמצא יסורין בלא עון וכו', סלקא דעתך שזה ג"כ נחשב לכפרת עון. וביאר כו' צדיק באמונתו יחיה, כי המאמין בהשגחת הא"ס ב"ה בפרטי פרטות, והכל בא מכח הא"ס ב"ה, והכל הוא דינא דמלכותא דינא, וזאת בא לו בסיבת חטאו וע"ז מתחרט, אזי מיד מוחלים לו אחר שהוא באמונה זו, ובחינה זו נקרא מלכות בית דוד, וכשאינו מאמין בואת אזי הוא כופר בהש"ת ובדוד. וזהו אמר רש"י כאן 'ואז תהיה עמו ולחלקו' והבן.

בן בית' מהרא"צ מקאמרנא

אלא אם מכין בר ישראל לשם הוי"ה ב"ה שהוא בעולם היצירה מספיק לשאלתו ובקשתו ולתפלתו, כדאיתא בלקוטי תורה (ישעיה ע"ה פסחא בה' עדי עד וגו') כשמכין אדם בז"א לבד מספיק, כי שם נמצא בחינת א"א ואו"א, מתלבשים זה בתוך זה תוך ז"א קדישין, שהוא הכולל שם הוי"ה ב"ה כנודע ע"ש. ומשם נענה האיש השואל ומבקש ליתן לו בקשתו, ומשם השיב לו תהיה בקשתך. וע"ז אמר רש"י זלה"ה 'ותצפה לו'. כלומר שהוא ענין אמונה ובטחון שתצפה לישועת השי"ת שאתן לך. ועוד כיון רש"י זלה"ה, לפי שאמרו רז"ל (מדרש שמואל פרשה ד) יש תפלה שנענית תכף ומיד, ויש תפלה שאינו נענית אלא עד שבעים שנה, ויש תפלה שהוא עצמו לא נענית, אלא בניו זוכים לבקשתו ותפלתו שנענית ע"ש. וכן משמע מהפסוק שלא אמר סתם תהיה, על זה בא רש"י לומר שכפי הבטחון ואמונה שיהיה כך כך אתה נענה, וזהו שאמר 'ותצפה לו'.

עם הוא כנגד עולם הבריאה, ה' ראשונה, בינה, ר"ל ידוע הוא שנה"י דאמא מתלבשים תוך נה"י דאבא, ושניהם כביכול מתלבשים תוך ז"א קדישין לצורך המוחין שלו. וידוע הוא שאו"א הם תרין רעין דלא מתפרשין. לזה עם הוי"ה הוא או"א, שעם הוא אמא והוי"ה הוא אבא. וכנגד עם אמר רש"י זלה"ה 'ואל תחקור אחר עתידות'. כלומר איתא בע"ח (שער עגולים פ"ה) 'כי שאל לא לימים ראשונים' אמר שהם מחסד ואילך, אבל למעלה מחסד אין שם שום שאלה, ועל זה ג"כ אמרו רז"ל (חגיגה יג.) במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך על תחקור אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית התבונן. וכן איתא בתקונא זהר (תיקון כב) 'הנסתרות' דא או"א

עטרת חכמים

עיניים וביאורים מרבותינו ז"ע

תמים תהיה עם הוי"ה אלהיך (יה יג)

ר"ל כל חמשה תיבות אלו של פסוק זה, הם כנגד חמשה פרצופים, כתר חכמה בינה ת"ת ומלכות. ורש"י זלה"ה כיון ג"כ לחמשה פרצופים אלו, ואמר טעם על זה חמשה דברים, כלומר **תמים** הוא כנגד מלכות שמים, ה' אחרונה, עולם העשיה, ששם הוא עיקר תמימות העבודה להקב"ה. וכנגד **תמים** אמר רש"י זלה"ה 'התהלך עמו בתמימות'. כלומר כי מהתורה לא משמע אלא שיהיה תמים, ובכלל תמימות הזה יש כמה טפשים נערים שהם בתמימות ולא יודעים לא טוב ולא רע והוא ג"כ בכלל תמים, לזה בא רש"י לפרש ולומר, אל תאמר שהטפשים חסרי דעת הם ג"כ בכלל תמים הזה, אלא 'התהלך' בעולם הזה, 'עמו' עם הקב"ה בתורה ועבודה מצוות ומעשים טובים, 'בתמימות' לבך לאביך שבשמים.

תהיה הוא כנגד זעיר אנפין, עולם היצירה, ו' דשם הוי"ה ב"ה, כנודע שבעלי המקובלים הקדמונים אומרים, מי שרוצה שהקב"ה יענה אותו בתפלתו, צריך הוא לדעת שם הקדוש, שהוא המפתח לפתוח השער של הבקשה ההיא שצריך הוא, כי כל תפלה יש לה שער בפני עצמו כנודע, ואם אינו יודע לשם המפתח אזי קשה לענות בתפלתו, ועיין שערי אורה (השער הראשון הספירה העשירית) מענין זה ותיבן. ואח"כ בא רבינו אלקי מרן האר"י זלה"ה, ואמר שלא דוק צריך לדעת כל שם המפתח של שער התפלה ההיא,

נולד בשנת תקס"ח לאביו הרה"ק רבי אלעזר ניסן טייטלבוים מדורוהביטש זצ"ל בנו יחידו של הרה"ק רבי משה טייטלבוים זצ"ל בעל הישמח משה, ולאמו הרבנית מרת רויזא בלימא זצ"ל בת הגאון רבי אהרן אב"ד חודרוב זצ"ל, מילדותו ניכר הנער כי לגדלות נוצר, ובעת שזכה פעם אחת תחת השיחים כשהיה ילד קטן בן ארבע שנים לבקר בהיכלא קדישא של רבינו הקדוש רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זיע"א יחד עם זקינו, אמר עליו החוזה שאורו זורח, ועוד יאיר וינהיג בבית ישראל, בהגיעו לפירקו זכה להיכנס בביתו של הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי זצ"ל אב"ד טאלטשווא, ונשא לאשה את בתו הרבנית מרת רחל שויתרה על כסף נדונייתה שרבים רצו ליכנס בבית אביה, בשביל בעל תלמיד חכם ובן תורה.

בצל זקינו

עיקר חינוכו ועיקר תורתו ודרכי לימודו, למד וינק בצילו של זקינו הרה"ק רבי משה טייטלבוים בעל הישמח משה, ובהגיעו לגיל עשר שלחו אביו שיגור בביתו של זקינו וישמש אותו ויקבל ממנו דרכי התורה והעבודה, וכל מה שראה וקיבל זקינו מרבותיו הקדושים הן בנגלה והן בנסתר, העביר ומסר ולימד לנכדו אהובו, ולא חשך ממנו מאומה מכל אשר בבית, ופעם אחת בילדותו (הובא בייטב לב פרשת ויחי) כאשר הגיע לפסוק בפרשת ויחי (בראשית מח יא) והנה הראה אלוקים גם את זרעך, אמר לזקינו שנראה לו חידוש שלא מיבעי שהיה נראה דמות דיוקנו של יעקב את יוסף כמובא אל במעשה דאשת פוטיפר, אלא אפילו על זרעו של יוסף היה ניכר דמות דיוקנו וזו איקונין של יעקב, וקילסו זקינו מאוד.

פעם אחת אמר זקינו (הובא בייטב לב פרשת ראה) על הא דאמרו חז"ל (בבא מציעא פה.) אמר רבי פרנץ אמר רבי יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר ואני זאת בריתי וגו' לא ימוש מפני זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם מאי אמר ה' אמר הקדוש ברוך הוא אני ערב לך בדבר זה מאי מעתה ועד עולם אמר רבי ירמיה מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה, ואמרו חז"ל שזה דוקא ברואין זה את זה, ופירש בעל הישמח משה שהכוונה ברואין היינו שמכירין זה את זה בדברי תורה, ופעם אחת בשבת פרשת ראה כששבת בנו רבי אלעזר ניסן אצלו, התחיל בעל הישמח משה לומר תורה על הפסוק בפרשת ראה לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים היום, ואח"כ צויה לבנו רבי אלעזר ניסן שיאמר דברי תורה והתחיל לומר על הפסוק שמור ושמעת, ואח"כ צויה לנכדו רבי יקותיאל יהודה ואמר ג"כ דברי תורה ושילב את דברי

הרה"ק רבי יקותיאל יהודה בן רבי אלעזר ניסן טייטלבוים זצ"ל אב"ד סוגעט בעל הייטב לב

דרש רבינו, וסיפר לו שלא רצה לומר, אמר לו אם כן תפציר מאוד בשלישית בעת סעודת רעווא דרעוין, בסעודה שלישית הפציר בו מאוד שיאמר דבר תורה על השולחן, אחר הפצרות מרובות פתח רבינו את פיו בחכמה, ואמר לבעל הייטב לב יאמר מעלת כבוד תורתו דבר תורה, דהרי איתא בגמרא (מגילה יד:) ובמקום דקאי ירמיה היכי מתנביא איה, אמרי בי רב משמיה דרב, חולדה קרובת ירמיה היתה, ולא הוה מקפיד עליה. הרי מעלת כבוד תורתכם הוא קרוב לאב"ד ולכן מן הראוי שיאמרו אתם דבר תורה, כשסיפר זאת הייטב לב לזקינו בעל הישמח משה קם ממיטת חליו ואמר, מניין יודע זה הצדיק שורש נשמותי שהוא מנשמת ירמיה הנביא, ושורש נשמותכם (דהיינו של בעל הייטב לב) שהיא משורש נשמת חולדה הנביאה, ומאז נתגלה ונתפרסם בפי כול שורש נשמות בעל הישמח משה שהוא משורש נשמת ירמיה הנביא, וכידוע שכל ימיו ועתותיו ורגעיו היה מצפה לישועה ומחכה לבנין בית המקדש, ביום השני ט' תמוז כשהוטב לבו של בעל הישמח משה, כתב הסכמה נפלאה על רבינו הקדוש כידוע.

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ששמע מזקינו כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק בעל ה'פרי חיים' מקאמרנא זי"ע, שפעם נסע זקינו רבינו הקדוש מהר"א מקאמרנא זי"ע, לעיר טריסקוביץ, והיה שם גם כן הרה"ק הייטב לב מסיגעט וחתנו הרה"צ רבי ישראל יעקב יוקל ט"ב אב"ד וואלאווא, וחסידי אחד מחסידי ה'ייטב לב' נתן פתקה לזקינו מהר"א בעניין שידוך, ואמר לו זקינו המהר"א: שהבת היא יושנת כעת ואינו יכול להשיב לו, על כן תבוא לאחר זמן מה. כשנתודע הדבר לר' יוקל הנ"ל, רגז עליו מאוד, אעפ"כ אמר לו ר' יוקל שילך שוב פעם לשאול לרבינו זקינו, ובבואו לזקינו, אמר לו זקינו: זי איז שווארץ (אולי המונה שאינה בקו הבריאות), רק מי שיקחנו יצליח מאוד בעושר.

בעת שנסתלק רבינו בעל ההיכל הברכה ביום עשרה באייר שנת תרל"ד ספירת נצח שבנצח, קונן עליו רבי יקותיאל יהודה הספד גדול, בבית המדרש הגדול בעיר ממלכתו סוגעט, ודרש עליו הפסוק (בראשית כד סב) ויצחק בא מבאר לחי רואי ותיגרם בתרגום אונקלוס ויצחק אתא במיתוהי מבירא דמלאך קיימא אתחזי עלה, ואמר ע"ז בהספד כי הנה הצדיק הזה שנסתלק מעמנו הרי ידע את כל התורה כמונה בקופסא ש"ס בבלי וירושלמי, ספרא ספרי ומכילתא זוהר וכתבי האר"י ז"ל, אשר ממש כמלאך ה' צבאות הוא.

הסתלקותו ומורשתו

ביום ו' אלול תרמ"ג נסתלק רבי יקותיאל יהודה, ונטמן בעיר ממלכתו סוגעט, השאיר אחריו בנים וחתנים זרע ברכ' ה' ועל מקומו ישב בנו הרה"ק רבי חנניה יו"ט ליפא טייטלבוים זצ"ל בעל הקדושת יו"ט.

ספרי דבי רב השאיר אחריו, ספריו ייטב לב על התורה, ייטב פנים על המועדים, ושול"ת אבני צדק.

אביו וזקינו, ונהנה זקינו מאוד על כי נכדו אהובו וחביבו עולה על דרך והמסילה להמשיך את שרשרת הדורות.

מנהיג בישראל

בשנת תקצ"ג נתמנה לכהן פאר בעיר סטראפקוב שם עלה קרנו בישראל, ונתפרסם ונתגדל שמו כראוי להנהיג עדה ולהקהיל קהילות בישראל, גם זקינו שלח אליו תלמידים מובהקים וביניהם אחיו הקטן הרה"ק רבי שמואל טייטלבוים אב"ד גארליץ ללמוד תורה מפיו, לימים כשזקינו ראה כי הגיע עת פטירתו ועת הסתלקותו צויה לראשי הקהל לקחת עליהם את נכדו לרב ואב"ד על מקומו בעיר אוהעל, וכן היה שאחר הסתלקותו קיבלו עליהם בני קהילת אוהעל עליהם על מקום זקינו, אך לא ארכו לו שם הימים אחר שבני הקהילה התנו עמו הרבה תנאים שלא יתנהג בדרך החסידות ועוד, ולערך שנת תר"ז עזב את העיר ונתקבל לרב ואב"ד העיר גארליץ, ומשם נתקבל על מקום אביו לרב ואב"ד העיר דרוהביטש וגם סבל רבות מראשי הקהל שהתנגדו לדרך החסידות, וביום ח"י תמוז תרי"ח נתקבל לרב ואב"ד העיר סוגעט בו הגיע אל המנוחה ואל הנחלה, ועל שמה נקרא בישראל, ולמעלה מעשרים וחמש שנים כיהן ברבנות העיר, ומצודתו היתה פרושה על כל הגליל, חזק וביצר את מבצרי התורה, והעמיד תלמידים הרבה, והעמיד הדת על תילה, וחותרם גדול השאיר לבני ישראל.

עם רבינו הקדוש בעל ההיכל הברכה

רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה, בעת שהוציא לאור עולם את ספרו הקדוש עשירית האיפה על התורת כהנים, שם לדרך פעמיו אל מדינת אונגארין לבקש הסכמה משני גדולי הדור שם ה"ה הרה"ק בעל הישמח משה והגאון המהר"ם א"ש, מתחילה נסע אל עבר העיר אוהעל לבית הרה"ק בעל הישמח משה, בערב שבת קודש פרשת חוקת שנת תקצ"ח הגיע רבינו אל תוך העיר, והראה לו את מחברתו ספרו עשירית האיפה, בעל הישמח משה נתפעל מאוד מהדברים הנעימים והעצומים שחידש רבינו המחבר, ועל שבת קודש נשאר רבינו לשבות בצילא של ידד בית אביו, במושך יומא דשבתא לא יצא בעל הישמח משה מביתו אחר שהיה חולה שוכב על מיטתו, ולא בא אל עריכת השולחן, וערך רבינו הקדוש את השולחן יחד עם נכדו, הרה"ק רבי יקותיאל יהודה זצ"ל בעל הייטב לב, בליל שבת קודש קרא בעל הישמח משה את נכדו לאמור לו, שיבקש את רבינו לומר דברי תורה בעת עריכת השולחן, ורבינו השתמט לומר דברי תורה, אחר הסעודה שאל הישמח משה את נכדו מה דרש רבינו, וסיפר לו שלא רצה לומר, אמר לו אם כן תבקש ממנו בסעודת שחרית עוד הפעם, למחרת בסעודת שחרית נשנה הדבר בשנית שהשתמט רבינו מלומר, אחר הסעודה שאל הישמח משה בשנית את נכדו מה

פתח השער לספר 'נתיב מצותיך'

פתיחה כללית

וב'שער הספר' (מהדורת תרי"ח) כתב רבינו שהספר 'נתיב מצותיך' הוא בבחינת 'יראה' הקודמת ל'חכמה', כמו שנאמר 'ראשית חכמה יראת השם', וזה לשונו: [ספר זה הוא] 'הקדמה' ודרך לספר המצות הנקרא 'אוצר החיים', ו'ראשית חכמה יראת השם' (תהלים קיא י) מרן חיות נפשי הרב ישראל בעל שם טוב צדיקים קדושי עליון מרן האר"י החי (תהלים נא יט) (ישעיה נז טז). עד כאן.

והנה לפי זה, היה מן הנכון להדפיס ספר 'נתיב מצותיך' יחד עם ספר 'אוצר החיים', שהרי ספר 'נתיב מצותיך' הוא 'הקדמה' לספר 'אוצר החיים' כאמור, ואמנם סיבת הדברים שלא נדפסו יחד כתב רבינו ה'דמשק אליעזר' בהקדמתו לספר 'זוהר חי' וזה לשונו: וכן ספר 'נתיב מצותיך' שהוא 'הקדמה' על ספר 'אוצר החיים', ומחמת שהספר 'נתיב מצותיך' נדפס מקודם כמה שנים, לזה לא נדפס אצל החומש. עד כאן.

שם הספר 'נתיב מצותיך'

בלשון 'שער הספר' הנ"ל נתבאר טעם קריאת הספר בשם 'נתיב מצותיך', כי ספר זה יש בו 'נתיב' ודרך לביאור 'המצוות' אשר בספר 'אוצר החיים', וכמו שכתב שם זה הלשון: [ספר זה הוא] דרך ל'ספר המצוות' 'אוצר החיים' דרכים ושבילים נתיבות' וכו'. ע"כ.

וראה גם בהקדמת רבינו בעל 'דמשק אליעזר' לספר 'נתיב מצותיך', וז"ל: ובטוח אני שכל המעיין בספר הזה יפתח ויתגלה לו 'אור העבודה' עבודת הבורא ב"ה, ודרך מצותיו של השי"ת ירוץ בכל לבו, וידבק בדביקות השי"ת באהבה רבה ללמוד תורה לשמה. וזוהי הדרך והנתיב של השער של הספר הקדוש הזה יבוא תחילה לעבודת הבורא ב"ה באמת באהבה, כי בו ימצא דרך לעבודת הבורא, ודרך ללמוד תורה לשמה, ודרך ונתיב להלך במצוות השי"ת בכל לב ובכל נפש חפצה דקדושה. ע"כ.

בלומד 'חכמת האמת'. ובסופו נתבאר ענין 'אוהב שלום ורודף שלום'. [כי בענינים אלו עוסק מהרח"ו בהקדמתו שם].

'נתיב היחודים', הוא ליקוט של כמה 'יחודים' הנצרכים לעבודת השם, אשר נעתקו אות באות מלשון הארז"ל בספר 'שער היחודים', וכמו שכתב רבינו בהקדמתו ל'נתיב היחודים' [וזה לשונו] [בדילוג]: אעתיק ממרן [הארז"ל] היחודים שהם נצרכים לחיי נפש הישראלי, לקשר 'נפש בנפש' ו'רוח ברוח' ו'נשמה בנשמה' בנשמות הצדיקים, שיהיה לו לעזר ולסיוע, להמשיך עליו אור וחיות אלהות, ויתהוו כבריה חדשה וכו', לעשות נחת רוח להשכינה וכו', ויתייחדו המאורות. ואני מעתיק בהעתק יפה, להסיר כל הטעות שנפל בהם. ע"כ]. כמו כן מובא בתחילתו 'מאמר השמות הקדושים', ובו מבאר רבינו צירופי ומילואי שמות 'הוי"ה' 'אהו"ה' 'אהי"ה'. והנה חלק עיקרי של המאמר מיוסד על 'מאמר המילואים' לרמ"ע מפאנו, ושאר המאמר נלקט על ידי רבינו מן דברי הארז"ל, ועליהם הוסיף רבינו רמזים קצרים לכל מילוי וצירוף על 'דרך העבודה'. [וכמו שהקדים רבינו בתחילת המאמר שם וז"ל: אלה הם מעט מן המעט שרשי השמות אשר ליקטתי ממרן האר"י והרמ"ע מפאנו, עם תוספת דברים להמתקת הדברים לעבודה שכלב. ע"כ].

הקדמה לספר 'אוצר החיים'

כתב רבינו ב'הקדמתו' לספר 'נתיב מצותיך' (אות כט), כי יסוד ספר 'נתיב מצותיך' הוא 'הקדמה' לספר הגדול 'אוצר החיים' על תרי"ג מצוות, כי הספר 'אוצר החיים' הוא בבחינת 'חכמה', ועל זה יש להקדים ספר 'נתיב מצותיך' המבאר עניני יחוד ויראה ועבודה, שהם 'עיקר' ב'חכמה' זו שהיא 'חכמת האמת'. וזה לשון רבינו שם: (שיה"ש ב ב) 'אוצר החיים' עיקר מעומק החכמה 'נתיב מצותיך' מיוסד על הקדמות היחוד והיראה והעבודה, בהקדמות מרן הרב ישראל בעל שם טוב. עד כאן.

ד' חלקי הספר

ספר 'נתיב מצותיך' יש בו ד' חלקים, שהם ד' נתיבים אלו: א', 'נתיב אמונה'. ב', 'נתיב היחוד'. ג', 'נתיב התורה'. ד', 'נתיב היחודים'.

וכל 'נתיב' מחולק לכמה 'שבילים', דהיינו: 'נתיב אמונה' מחולק לששה שבילים. וכמו כן 'נתיב היחוד' מחולק לששה שבילים. ו'נתיב התורה' מחולק לשלשה שבילים. ו'נתיב היחודים' מחולק לשבעה שבילים.

וכל 'שביל' מחולק לכמה 'אותיות', כגון שביל הראשון של 'נתיב אמונה', מחולק לעשר אותיות. ועל זה הדרך מחולקים שאר השבילים.

'נתיב אמונה' כולל כל 'דרכי העבודה' של העובד השם יתברך, דהיינו, מן הדרגא התחתונה של 'התחלת העבודה' ועבודה בעת 'קטנות המוחין' ו'נפילה', ועד לדרגא העליונה שהוא עלייה והתקשרות ל'אור אין סוף' בבחינת ביטול פ'אין' ו'התפשטות הגשמיות', ואחד מעיקרי העבודה הן בדרגא התחתונה והן בדרגא העליונה הוא 'אמונה' בהשגחה פרטית של 'אין סוף', ונמצא כי ה'אמונה' הוא ה'נתיב' והדרך ל'עבודת השם יתברך'.

'נתיב היחוד' מבאר סוד היחוד של 'אין סוף' באצילות ובספירות, שהוא היסוד ל'אמונה' ב'השגחה פרטית', ולהוציא מדעת הכופרים שהאמינו רק ב'אין סוף', ולא האמינו בסוד 'השתלשלות הספירות', דהיינו, שלא האמינו ש'אור אין סוף' משתלשל מדרגא לדרגא עד העולמות התחתונים ו'מתייחד' בספירות בסוד 'אלהות', ומתוך כך כפרו ב'השגחה פרטית'. והנה 'נתיב היחוד' הוא מקביל ל'שער היחוד' שבספר 'חובת הלבבות', כי הוא מיוסד לבאר את דברי 'חובת הלבבות' שם דאיירי ב'סוד היחוד' הנוכר.

'נתיב התורה', מיוסד על 'הקדמת רבי חיים ויטאל' (ל'שער ההקדמות') על חכמת הסוד, ובו נתבאר ענין 'תורה לשמה' שעיקרו ב'חכמת האמת', וענין הקליפות המתגרים